

Bijdrage Kunsten '92 aan Hoorzitting over de Uitgangspuntennotitie 'Ruimte voor Cultuur' op woensdag 17 juni 2015 in de TK commissie voor OCW

1. Kunsten '92 is blij met de toon van de brief en de ambitie die eruit spreekt. Kunsten '92 steunt de uitgangspunten die de minister schetst. Het is begrijpelijk en zinvol om vooral in te zetten op kwaliteit, innovatie, profilering en samenwerking.
2. De thema's herkennen wij. Op onderdelen heeft Kunsten '92 eerder gereageerd en ook hier willen we nog een keer specifiek aandacht vragen voor cultuureducatie en talentontwikkeling als de kabels die de cultuursector en het publiek bij elkaar houden.
3. Kunsten '92 blijft benadrukken dat er een investeringsplan voor talentontwikkeling in alle sectoren moet komen en er op korte termijn maatregelen nodig zijn om de infrastructuur te versterken. Bijvoorbeeld de cofinanciering van de presentatie-instellingen waarover eerder is gesproken en de door de Raad voorgestelde middelen voor een infrastructuur in de podiumkunsten. De creatieve sector, e-cultuur en media worden in dit verband helemaal niet genoemd, en zijn hier niet aanwezig. Dit terwijl de opheffing van het Mediafonds gevolgen heeft voor talentontwikkeling in de culturele sector, en financiering van instellingen als De Waag en Mediamatic ernstig onder druk staat. Hierdoor kunnen zij ook niet in aanmerking komen voor Europese subsidies.
4. Kunsten '92 is blij met de stappen die zijn gezet voor cultuureducatie. Nu nog de kunstvakken beter verankeren in het onderwijs en een gelijke bijdrage per leerling in de hele keten van primair, voortgezet en beroepsonderwijs. Alleen dan zijn scholen in staat om hun ambities op het vlak van cultuureducatie ook waar te maken binnen doorlopende leerlijnen en goede keuzes te maken in samenwerkingsverbanden met culturele instellingen.
5. De minister zet in op meer eigen profilering, maatwerk en samenwerking. Dat is door de sector met gejuich begroet. In de regelgeving zien we dat nog onvoldoende terug. Oude criteria als educatie en participatie worden onverkort gehandhaafd of in een ander

jasje gestoken (maatschappelijke waarde i.p.v. publieksbereik). Of het door de instelling gekozen profiel past in het beleid van de minister en het cultuurlandschap dat wordt beoogd is ter beoordeling aan de Raad voor Cultuur. De Raad zou dat zou kunnen toetsen aan de uitgangspunten van de overheid, aan de omgeving waarin een instelling functioneert en aan de andere spelers in het veld. Instrumenten als visitatie en ook de door OCW en Fonds Podiumkunsten ontwikkelde monitors kunnen daarbij een rol spelen en de instellingen een handvat bieden om zich daadwerkelijk meer te profileren.

6. Kunsten '92 is van mening dat de uitgangspuntennotitie een culturele infrastructuur schetst en een bijbehorend positief beleidskader, dat als fundament kan dienen voor een sterke en creatieve cultuursector in de komende planperiode.
7. Maar daar zit ook onze grootste zorg en die van de sector. Wij vragen ons af of het financiële arrangement dat deze basisinfrastructuur moet ondersteunen en de beleidsprioriteiten voldoende zijn om de ambitie waar te maken en het fundament voor de kunstsector te leggen. Kunsten '92 vraagt zich af of de ruimte voor cultuur niet in een veel te krappe financiële dwangbuis wordt gesjord. En die afweging zal ook de Kamer moeten maken. De effecten van bezuinigingen, hoe moeilijk zichtbaar te maken ook in de cijfers, kunnen niet onbesproken blijven. Want dat helpt niet om een sterke kunst en cultuursector te creëren.
8. Kunsten '92 pleit voor een reëel debat over de redelijke financiering van wensen, doelstellingen in de infrastructuur zelf. Wees dus eerlijk over het financiële kader en biedt de sector financiële zekerheid gedurende de planperiode. Dat is nog onvoldoende geborgd en dat staat de ambities in de weg.
9. Hou er rekening mee dat ondanks de conclusie van de minister, namelijk dat uit onderzoek blijkt dat de sector niet in zijn voortbestaan wordt bedreigd, er nog steeds verdere ongewenste gevolgen kunnen optreden door de bezuinigingen van Rutte 1. Met name door de fondsen gesubsidieerde instellingen, projecten en initiatieven hebben het zwaar. Veel instellingen piepen en kraken.
10. Hou er rekening mee dat de zorg van de minister voor de arbeidsomstandigheden en de inkomenspositie van kunstenaars en

makers geld gaat kosten als instellingen aan goed werkgeverschap willen voldoen.

11. Hou er rekening mee dat de afgelopen jaren structurele bezuinigingen zijn gecompenseerd met incidentele middelen. In een eerder gemaakte raming van Kunsten '92 loopt dat bedrag op tot 65 mln euro.
12. Hou rekening met de serieuze voorstellen die de Raad voor Cultuur doet en de investeringen die dat vergt.
13. Hou er rekening mee dat voor de beleidsintensivering die de minister voorstelt voor op het gebied van cultuureducatie en talentontwikkeling, middelen nodig zijn die niet bij de instellingen vrijgemaakt kunnen worden. Ook niet door de inkomstennorm te bevriezen.
14. Hou er rekening mee dat de dekking van niet alle voorstellen van de minister voor de volle vier jaar zeker gesteld lijkt.
15. Hou er rekening mee dat wijzigingen in wet- en regelgeving, zoals de flexwet, de giftenaftrek en de zelfstandigenaftrek, de op handen zijnde vereenvoudiging van het belastingstelsel en wijzigingen in de BTW vergaande gevolgen kunnen hebben voor de ontwikkeling van ondernemerschap bij instellingen. Een eerste schatting leert dat afschaffing van het lage BTW-tarief voor cultuur voor musea en podiumkunsten 30 mln minder publieksinkomsten en 2,2 mln minder bezoeken tot gevolg heeft. Ook fondsen ondervinden hiervan gevolgen. Een voorbeeld: door maximering in de giftenaftrek bij de vennootschapsbelasting heeft het BNG Cultuurfonds, dat jaarlijks 9 ton uitdeelt aan de culturele sector, nu 25% minder te besteden (2 ton).
16. Tot slot. Een wereldspeler word je niet zomaar. Onze culturele reputatie hebben we te danken aan jarenlange investeringen in dat hele diverse en rijk geschakeerde palet aan grote topinstellingen, kleinere ensembles en podia, kunstenaarsinitiatieven, labs, productiehuizen, expertisecentra en fondsen waar mensen de ruimte en de tijd hebben gekregen om te experimenteren, zich te bekwamen, en zich op hun manier nationaal en internationaal te profileren. Als we daar, met de lange termijnagenda van de Raad voor Cultuur op voort willen kunnen bouwen, moet uw Kamer ook op korte termijn willen investeren.

Dank u wel.